

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Den Hollantschen Icarvs

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

§. II. Of de Heylighen over al moeten teghenwoordigh zijn.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

ten onse ghebeden van *Godt* niet gheopenbaert worden, maer *hy* selve moeten veel meer onse gebeden door hen selven hooren, ende die tot *Godt* brenghen.

Antw. **Waerom dat? Ghy seght veel / maer ghy en probeert niet.**

Peenius. Wat voor een middelaer sal dat zijn, den welken eerst sal moeten te kennen ghegheven worden door hem, by welken *hy* Middelaer moet zijn, dat *hy* van desen als middelaer wert aenghesproken, Lieve! wat zijn dit omweghen?

Antw. **Lieve! wat omweghen sijn het gheweest / wanneer *Godt* selve de vrienden van *Job* heeft gheopenbaert / dat *sy* hant-offeren souden offeren boozhaer selven / ende / versoeken de ghebeden van *Job*? hier worden de vrienden van *Job* eerst te kennen ghegheben dooz hem / by welken *sy* moesten Dooz-bidders / of Middelaers sijn / dat is / dooz *Godt*, die daer self teghenwoordigh was. Wat dunct u nu? is dit soo ongherijmt?**

§. II.

Of de Heylighen over al moeten teghenwoordigh zijn.

Peenius. Pag. III.

Die Religieuselijck aen-gheroepen wert, die moet teghenwoordigh sijn by den ghenen, van welken *hy* aengheroeppen wort.

Antw. **Dat wordt gheloochent: 't en is niet waer / dat *hy* die aengheroeppen wort / plaetselijck moet teghenwoordigh sijn / by den ghenen / die hem aenroept.**

Peenius. Aen *Godt* alleen wordt in de H. Schriftuer toegheschreven, dat *hy* naemelijck is al om teghenwoordigh, maer de al-om teghenwoordigheyt wert den Heylighen

ghen ontnomen, de wijle de Schriftuer nergens daer van spreeckt.

Antw. Dit is oock ons gheboelen. Maer ghy en betwijst niet dat hy die aengheroepen wordt / plaetselijck moet teghen-woordigh zijn / by den ghenen die hem aen-roept.

Peenius De Heerlijckheyte der Heylighen wert 1. Cor. 15. 41. opentlijk beschreven, maer gheen ghewach van al-om teghen-woordigheyt.

Antw. Hoe komt dit hier al te propooste? Want wie van ons heeft opt gheleert / dat de Heylighen ober al teghen-woordigh zijn en daerom sijn alle de Schyfturen / die ghy hier dief-aengaende voestelt / te verghes: want wy stemmen u mer volle monden / toe / dat de Heylighen in den Hemel sijn / 2. Cor. 5. datse in't Paradijs sijn. Luc. 23. in't Vader-lande. Heb. 11. &c. ende wy bekennen oock / 't ghene ghy daer by voeght / dat door dierghelijcke beschrijvinghen beteeckent wordt een sekere, ende bepaelde plaete, in de welke de Heylighen de Hemelsche ghelucksaligheyt ghenieten: Maer betwijst ons eens dat dien niet en magh aen-gheroepen worden / die niet plaetselijck teghen-woordigh is by den ghenen / die hem aen-roept.

Peenius De wijle het *Godt* alleen eyghen is, al-om teghen-woordigh te zijn in Hemel, en op aerde, te ghelijck by den Engelen, ende by den menschen, soo en kan niemant meer buyten *Godt* met waerheyt toe-gheschreven worden.

Antw. Altemael ydele praetjng: wy segghen dit al mede: Maer ghy moest betwijfen datmen niet mandt aen-roepen en magh dan de ghene / die by ons plaetselijck teghen-woordigh en is: waer seght de Schyftuer dit?

Peenius Ghelijck de Heylighen niet alwetende zijn, alsoo mede niet al-om teghen-woordigh: want beyde is't een eyghenschap van den waren *Godt* alleen.

Antw. 'T is seer wel gheseyt: want ghelijck tot de alwetentheyt een onepudelijck wesen van noodt is / alsoo oock tot de al-om teghen-woordigheyt, dien vol-ghen

ghens / de wijle de Heylighen gheen onepndelick
Wesen en hebben / 't welck Godt alleen toekomt /
soo en sijne noch alwetende, noch al-om-teghen-woor-
digh. maer dit is eyghen aen Godt alleen.

Peenius. De Engelen selfs en zijn niet al-om-tegen-woor-
digh, veel min dan de Heylighen.

Antw. Is dit niet een los praeten / als men soo
menichmael herhaelt 't gheue wy selve leeren / en
toestemmen? bewijst ons eens dat de al-om-teghen-
woordigheyt / soo noodtsaekelijck is tot de aen-
roepinghe / darmen niemant en magh aenroepen/
die niet ober al teghen-woordigh en is.

Peenius. Ghelijck Elia 1. Reg 18.27. daer uyt bewijst, dat
der Baaliten Godt niet en was aen te roepen, om dat hy niet
teghen-woordigh en was by den ghenen die hem aenroepen,
aloo besluyten wy oock dat de Heylighen, om datse niet te-
ghen-woordigh en zijn by den ghenen, die hem aenroepen,
niet en moghen Religieuselijck aenghebeden worden.

Antw. Ten eersten. Ghy moest soo besluyten: De
Heylighen en zijn niet al-om-teghen-woordigh (want de-
se voorstellinghe hebt ghy op-ghehouden / ende ghe-
probert) Ergo de Heylighen en moghen niet aengheroe-
pen worden: Maer nu komt ghy hier te voorschijn
met haer. encke teghen-woordigheyt, en laet de al-
om-teghen-woordigheyt vaeren: Ick loochene dan
dit ghevolgh: De Heylighen en sijn niet al-om-teghen-
woordigh, ergo sy en moghen niet aengheroepen worden.
Want tot de aenroepinghe en is gheene al-om-teghen-
woordigheyt van noode.

Ten tweeden, dit besluit en dencht niet / de Heyli-
ghen en sijn niet teghen-woordigh by den ghenen die haer
aenroepen, ergo sy en moghen niet Religieuselijck aenghe-
beden worden.

Ten derden: Ick loochene utve eerste voorstellinghe,
te weten dat Elias soude hier uyt betwisen hebben / dat
der Baaliten Godt niet en was aen te roepen / om dat
hy niet teghenwoordigh en was by den ghenen die
hem aenroepen: Want de Schryfture seght oent-
lijck dat Elias hier met de Priesters van Baal, ghespodt
heeft.

Ter contrariten / David gheeft ghenoeghsaem te
kennen / dat hoe wel Godt niet teghenwoordigh en
waer by den ghencu / die hem aenroepen / dat hy
eben wel haer soude verhooren: Want *1 salm. 20. 7.*
seft hy: Hy sal hem verhooren uyt den Hemel zijnder be-
ligheyt. Van ghelijcken oock Salomon *3 Reg. 8. 32. 34. 36.*
39. 43. &c. O Heere hoort dan in den Hemel: *Jtem 2. Pa-*
ralip. 6. 35. Hooft dan uyt den Hemel haer ghebede, &c. Dat
Christus selve leerende ons segghen: Onsen vader die in
de Hemelen zijt, heeft ons gheleert dat onse ghebeden
van Godt, noot soo veel als hy inden Hemel is / van
hem verhoort worden. Ghelijck dan Godt, hoe wel
hy per impossibile niet oer al teghenwoordigh en
waere / soude moghen aengheroepen worden / so
en volght het niet dat de Heylighen niet en maghen
aengheroepen worden / hoe wel sy niet teghenwoordigh
en zyn by de ghene die haer aen-roepen; want
de wetenschap die Godt in den Hemel heeft dooz sijn
eyghen selven / en dooz sijn eyghen Wesen / die heb-
ben / nae mindere proportie / de Heylighen / ofte uyt
het verhael der sterbende menschen / oft uyt verhael
der Engghelen / ofte uyt de open-baringhe Gods, ofte
uyt het ghene sy hier in dit leven noch wesende heb-
ben ghesien &c.

Peenius. Pistorius seght in *Hodoget. Cap. 6. Pag. 227.* dat
het afwesen der Heylighen niet en doet tot dit argument, dat
namelijck daer uyt besluten wort, datmen de Heylighen niet
en moet aenroepen.

Antw. Dat hebbe ick oock ghesepdt / doch niet
van de selve te MOETEN, maer te MOGHEN
aenroepen. Wat hebt ghy hier teghen?

Peenius. *Pag. 113.* De argumenten van ons nu voort-
ghebracht, thoonen dat de Religieuse aenroepinghe gant-
schelijck vereyscht de teghenwoordigheyt van den ghencu
tot wien de aenroepinghe verricht wort.

Antw. Hier laet ghy de al om teghenwoordigheyt
baeren / ende valt plotselijck / op de enckele teghen-
woordigheyt: wel aen / de wijle ghy in't eerste ber-
gen sijt / bewijst van het tweede / te weten dat de Hey-
ghen by ons moeten plaetselijck teghenwoordigh
digh

digh zijn / om aengheroepen te worden.

Peenius. Die niet teghen-woordigh en is, die en kan oock niet hooren de ghebeden der ghener die aen-roepen.

Antw. Dat wordt gheloochent: want dit en is tot noch toe niet bewesen.

Der halben / siet ghy niet booz de oogh/hoe ver-re dat Peenius afghedzact is vanden wegh die hy wilde ingaen? Hy wilde met kracht drijven/ dat de heplighen/ om aengheroepen te worden / moesten/ al-om teghen-woordigh zijn / ende dit nu laetende vaeren/ soo valt hy plotselijck / op haere enckele teghen-woordigheyt.

Peenius. Hy en can oock de aenroepers gheen hulpe bewijfen, ofte uyt het perijckel redden.

Antw. Te bozen was de questie of de heplighen noodt-saeckelijck moeten al-om-teggen-woordigh zijn / om aen-gheroepen te worden / ick hebbe ghehoont dat neen; nu roert ghy hier wederom een andere questie / te weten/ of sy moeten teghen-woordigh zijn om haere aenroepers behulp-saem te zijn.

Ich antwoorde 1. dat dit niet van noode en is: want Godt selve kan/ dooz haere booz-biddinghe beweeght zijnde/ haere aenroepers helpen / ofte dooz zijn selven/ ofte dooz sijne Engheleu.

Ich antwoorde 2. met Augustinus lib. *de cura pro mortuis* Cap. 16. De Martelaeren sijn by sommighen tegenwoordigh, om haer te ghenescen, ofte te helpen, ende men moet segghen, datse door de Goddelijcke kracht teghenwoordigh zijn aen de dinghen der levenden: want de overledene en kunnen dat niet doen door haer eyghen kracht, ofte nature.

Seght ghy dan met Augustino, dat de heplighen dichtsels regentwoordigh zijn by de levende/ om haer te helpen? soo en isser gheen swaerigheyt.

Seght ghy datse noyt teghentwoordigh en zijn? soo segghe ick dan / datse Godt bidden / dat hy sich ghetweerdighe/ of dooz sijn selven / of dooz sijne Engheleu/ haere aenroepers te helpen. Hier mede heb-

he ick saemen voldaen op al't ghene dat ghy daer naer seght / oft vraeght.

Peenius. Niemand can de Religieuse aanbidders verhooren die nae de plaetse afwesich is.

Antw. Hoe heeft dan Eliseus ghehoort / afwesich zijnde / 't ghene den Coninck van Syrien seyde in sijn slaep-kamer ?

Peenius. De Schrift voeght verhooringhe, ende teghewoordigheyt seer nauwe te saemen.

Antw. Ten doet'er niet toe / de Schrift en boeghet soe nauwe niet te saemen / ofte sy seght op een ander / datse wel konnen ghesepareere worden / ghelyck het blyckt in Eliseus, Ezechiel, ende andere. Tot hier toe en hebben wy niet een enckel argument wy u konnen perffen / dat het niet saemen en staet afwesich te zijn / ende nochtrans te hooren.

§. III.

Of de Heylighen moeten almachtigh sijn om aengheroepen te worden.

Peenius Pag. 115.

Die Religieuslyck aenghebeden sal worden, die moet met eene oneyndighe kracht aenghedaen zijn, op dat hy in alderley teghenheden helpen kan: Want dat zijn twee steunfels van ons yestrouwen in de ghebeden, voor eerst, dat hy, welken wy aenroepen sy onsen goedertieren Vader, seer ghereet om te helpen, ten anderen, dat hy almachtigh is, met ghenoeghsamen krachten, om ons te hulpe te komen, voorlien: Indien een van beyde ontbreckt, soo en kunnen wy gheen vast yestrouwen van de verhooringhe in ons herte hebben.

Antw. Hier sijn vele dinghen saemen / die ghesepareere worden / maer niet ghesepareere / daerom worden altemael saemen ontkeent.

1. Ick loochene dat de ghene / diemen aenroepen onsen